

MTÜ Kodukant Läänemaa strateegia aastateks 2023-2027+

1. Strateegia meetme nimetus

Meede 2: Elukeskkonna arendamine

2. Meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus

Kodukant Läänemaa tegevuspiirkonna rahvaarv on püsinud perioodil 2014-2021 praktiliselt stabiilsena. Elanikkond on vananev, mistõttu surve tööealisele elanikkonnale kasvab. Väljakutseks on piirkonna **elukeskkonna parendamine** ja **elu toetavate teenuste arendamine**, mis tooks piirkonda uusi (tööealisi) elanikke kui ka parendaks juba olemasolevate elanike elutingimusi.

Piirkond on omanäoline nii **loodusressursside** (meri, rannaalad, väikesaared, mets, kaitsealad, pärandniidud, märgalad jne) kui ka **traditsioonide ja kultuuripärandi** poolest (rannarootslased, kohalik käsitöö, taluarhitektuur ja töövõtted, kohalikud muuseumid, pärandkultuuri objektid jmt).

Piirkonna eripära vajab hoidmist, edasiarendamist ning senisest tulemuslikumat rakendamist ja eksponeerimist (nt turismis).

3. Meetme eesmärk

Eesmärk 2.1: Piirkonnas on loodud kvaliteetne, atraktiivne, erinevate huvirühmadega arvestav avalik ruum.

Eesmärk 2.2: Elu toetavad teenused on aastaringselt kättesaadavad kõigis piirkondades ja kõigile eagruppidele.

Eesmärk 2.3: Piirkonna eripära on hoitud ja arendatud ning piirkond on tuntud üle Eesti ja piiriüleselt.

Eelistatakse projekte, mis lisaks meetme peamistele eesmärkidele vastavad ka strateegia **horisontaalsetele eesmärkidele:**

- keskkonna- ja kliimasõbralike lahenduste rakendamine;
- innovaatiliste¹ lahenduste rakendamine;
- koostöövõrgustike loomine ja arendamine;
- noorte aktiivsuse tõstmine².

4. Toetatavad tegevused

Toetatavad tegevusvaldkonnad:

- **avaliku ruumi** parendamine (sh. pargid, mänguväljakud, spordirajatised jne);

¹ Innovaatilised lahendused on uued ja loovad meetodid, tehnoloogiad või lähenemisiisid, mis toovad kaasa märkimisväärseid edusamme või muutusi konkreetse probleemi lahendamisel või valdkonna arendamisel.

² Noorte aktiivsuse tõstmise all mõeldakse projekte, kus noored (vanuses kuni 30 kaasaarvatud) on kas ise projekti vedajad (taotlevad toetust) või on projekti tegevused neile suunatud.

- **küla- ja seltsimajade** isemajandamisvõimekuse tõstmine (sh. investeeringud keskkonnasäästlikesse lahendustesse ja energiatõhususe parandamisse);
- piirkonna elanikele **oluliste teenuste**, sh. kogukonnateenuste arendamine;
- **elukeskonna turvalisuse**, sh. kriisidega valmisoleku suurendamine;
- **noorte aktiivsuse** tõstmine;
- **loodus- ja kultuuripärandi** säilitamine, arendamine ja esitlemine (sh. objektide konserveerimine, taastamine, eksponeerimine jms);
- **mainekujundusprojektide** tegemine (sh. piirkonna eripära tutvustavate sündmuste korraldamine jms).

Mitteabikõlblikud tegevusvaldkonnad:

- **kalandusega seotud tegevused** (Läänemaa Rannakalanduse Seltsi poolt toetatavad tegevused);
- **KOV ülesannete** asendamiseks tehtavad tegevused v.a tegevused, mis lisavad uuenduslikku väärtust või elemente.

Abikõlblikud kulud

- **investeeringud** materiaalsesse või immateriaalsesse varasse (taristusse, hoonetesse, seadmetesse, tarkvarasse jne), sh. taastuenergia lahendustesse taotleja enda tarbeks;
- **investeeringuga otseselt seotud tööde ja teenuste kulud**, mis moodustavad kuni 15% investeeringu maksumusest, sh:
 - ehitamisega seotud **ettevalmistavate tööde kulud**, sh. keskkonnamõju hindamise, energiaauditi, teostatavusuuringu, projekteerimistöö ning projekteerimiseks vajaliku ehitusgeoloogilise ja geodeetilise uurimistöö kulud;
 - omanikujärelevalve ja muinsuskaitsejärelvalve kulud;
 - koolituskulud;
 - turundustegevuse kulud, sh. turu-uuringu läbiviimise kulud;
- **ühistegevuse³** raames elluviidavate mitte-investeeringute, sh. koolitustegevuse, turunduse, sündmuste korraldamise ja projektijuhtimise kulud;
- **ühistegevusega otseselt seotud investeeringud** materiaalsesse või immateriaalsesse varasse, mis moodustavad kuni 15% ühistegevuse maksumusest.

Mitteabikõlblikud kulud:

- projektijuhtimise kulud, v.a ühistegevuse puhul kuni 50% ühistegevuse maksumusest;
- ühistegevuse raames tehtavad püsikulu tüüpi kulud (näiteks kontoriruumi rent ja kommunaalkulud);
- kinnistu ostmise kulud;
- taastuenergia, sh. päikese-, tuule ja hüdroenergia kasutuselevõtmise kulud eraldiseisva ettevõtlusena tulu teenimise eesmärgil;
- kõik muud [LEADER määrusest](#) tulenevad mitteabikõlblikud kulud.

5. Nõuded projektitoetuse taotlejale ja taotlusele

³ Ühistegevus on projekt, mis viiakse ellu kuni 2-aastase tegevuskava alusel vähemalt kahe juriidilise isiku või füüsilisest isikust ettevõtja poolt.

5.1. Nõuded projektitoetuse taotlejale:

- taotleja on KKLM-i tegevuspiirkonnas tegutsev (piirkonda registreeritud ja/või tegevus toimub piirkonnas) mittetulundusühing, sihtasutus või kohalik omavalitsus;
- taotleja on registreeritud vähemalt 12 kuud enne taotluse esitamist;
- taotlejal on õigus ühes taotlusvoorus esitada üks projekt;
- eelnevate KKLMi LEADER projektide vähemalt esimene maksetaotlus on esitatud;
- muud [LEADER määrusest](#) tulenevad nõuded.

5.2. Toetuse taotlemisel esitatav teave e-PRIA keskkonnas:

- taotleja andmed (Üldandmed);
- projekti üldandmed, sh projekti nimi, tüüp ning kokkuvõtte projekti tegevustest ja eesmärkidest (Detailandmed);
- seireandmed;
- kavandatava tegevuse vajalikkuse ja mõju, ning taotleja kogemuse ja pädevuse kirjeldus;
- projekti raames kavandatavate tegevuste (mitmes etapis elluviimise korral iga etapi) eesmärk, kirjeldus, tähtaeg ning eelarve.

5.2. Toetustaotlusega esitatavad dokumendid:

- taotlemisele eelneva majandusaasta aruanne, v.a KOV;
- MTÜ-de puhul mitte varasema kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud kuu esimese kuupäeva seisuga MTÜ liikmete nimekiri, v.a. usulised ühendused;
- taotleja juhtimis- ja järelevalveorganitesse kuuluvate isikute nimekiri, kui see ei ole äriregistrist kättesaadav;
- hinnapakkumised ja hinnapäringud;
- kulude-tulude prognoos, v.a. KOV.

5.2.1. Ehitustegevuse puhul esitatavad lisadokumendid (lisaks punktis 5.2 toodule):

- kohaliku omavalitsuse poolt väljastatud ehitustegevuse tingimused;
- ehituse hinnapakkumised PRIA vormil;
- ehitamise korral väljavõtte ehitusprojekti joonistest koos ehitusprojekti seletuskirjaga, kui need on nõutavad ehitusseadustiku kohaselt;
- ehitise ja/või maa kasutusõigust tõendavad dokumendid, v.a juhul, kui hoone on taotleja omandis.

5.2.2. Seadme soetamise puhul esitatavad lisadokumendid (lisaks punktis 5.2 toodule):

- ehitise kasutusõigust tõendavad dokumendid kui seade paigaldatakse või kasutatakse ehitises, v.a juhul, kui hoone on taotleja omandis;
- kasutatud seadme soetamise korral tuleb esitada:
 - hinnapakkuja kinnituskiri, et seadme soetamiseks ei ole varem saadud toetust riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi;

- hinnapakkuja kinnituskiri, et seadme eeldatav kasutusiga kestab vähemalt sihipärase kasutamise perioodi⁴ lõpuni.
- hinnapakumised, mis tõendavad, et seadme hind on madalam uue samaväärsse seadme hinnast.

5.2.2. Ühistegevuse puhul esitatavad lisadokumendid (lisaks punktis 5.2 toodule):

- ühistegevuse tegevuskava, mis sisaldab:
 - ühistegevuses osaleva(te) partneri(te) andmeid ning osalevate poolte üksikasjalikku ülesannete kirjeldust;
 - ühistegevuse ning selle eesmärgi ja tulemuse kirjeldust, sealhulgas laiemat mõju tegevuspiirkonnale;
 - selle olukorra kirjeldust, mille lahendamisele on ühistegevus suunatud.

5.2.3. Suurprojekti⁵ puhul esitatavad lisadokumendid:

- taotleja poolt allkirjastatud projekti ankeet, mis kirjeldab projekti eesmärki, tegevusi ja eelarvet. Ankeet esitatakse KKLM üldmeilile laaneliider@kklm.ee taotlusvooru väljakuulutamisel toodud ajaks;
- MTÜ Kodukant Läänemaa üldkoosoleku otsus suurprojekti taotlusvooru esitamise lubamise kohta.

5.2.4. Kogukonnateenuse⁶ puhul esitatavad lisadokumendid:

- taotleja poolt allkirjastatud projekti ankeet, mis kirjeldab projekti eesmärki, tegevusi ja eelarvet. Ankeet esitatakse KKLM üldmeilile laaneliider@kklm.ee taotlusvooru väljakuulutamisel toodud ajaks;
- MTÜ Kodukant Läänemaa üldkoosoleku otsus kogukonnateenuse projekti esitamise lubamise kohta taotlusvooru.

6. Toetuse suurus ja määr

Toetuse suurus:

- minimaalne 5 000€
- maksimaalne 80 000€, suurprojektidel 160 000€

Toetuse määr:

- minimaalselt 15%
- kasumit mittetaotlevate projektide puhul maksimaalselt 90%
- ettevõtlusele suunatud projektide puhul maksimimaalselt 60%
- kogukonnateenuse puhul maksimaalselt 90%
- väikelaeva, maastiku- ja mootorsõiduki, välja arvatud liikurmasina soetamisel maksimaalselt 30%

⁴ Sihipärase kasutamise perioodi pikkuseks MTÜ-de, SA-de ja KOV-ide puhul on 5 aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest.

⁵ Suurprojekt on projekt, millel on märkimisväärne mõju piirkonnale (nt palju uusi töökohti). Suurprojekti esitamise õiguse taotlusvooru otsustab KKLM üldkoosolek.

⁶ Kogukonnateenus on kogukonna vajaduspõhine ja paindlik teenus piirkonnas, kus turegulatsioon ei toimi ja/või teenus ei ole kättesaadav. Kogukonnateenuse projekti esitamise õiguse taotlusvooru otsustab KKLM üldkoosolek.

7. Projektitaotluste hindamiskriteeriumid

Toetustaotluste hindamise aluseks on hindamiskriteeriumid, mis on jaotatud kaheks:

1. Taotluse mõjuga seotud kriteeriumid

1.1. Projekti vajalikkuse põhjendatus ja mõju – 20%

Hinnatakse seoseid vajaduste ja kavandatud tegevuste vahel. Kas tegevus toob endaga kaasa positiivse muutuse taotleja ja/või tegevuspiirkonna jaoks (uute toodete, teenuste, töökohtade loomine, konkurentsivõime kasv jms)

1.2. Projekti sidusus strateegia meetme eesmärkidega – 10%

Hinnatakse, kas ja mil määral on projekt seotud meetme eesmärkidega – kas ja mil määral aitab projekti elluviimine nende saavutamisele kaasa

1.3. Projekti panus meetme tulemus- ja väljundnäitajate täitmisesse – 10%

Hinnatakse, kas ja mil määral mõjutavad projekti tulemused meetme tulemus- ja väljundnäitajate saavutamist.

1.4. Projekti panus strateegia horisontaalsete eesmärkide saavutamisse - 20%

Hinnatakse, kas projekt panustab:

- keskkonna- ja kliimasõbralike lahenduste rakendamisesse;
- innovaatiliste lahenduste rakendamisesse;
- koostöövõrgustike loomisesse ja arendamisesse;
- noorte aktiivsuse tõstmisesse.

1.5. Projekti tulemuste jätkusuutlikkus - 5%

Hinnatakse, kas projekti tegevused on kestlikud, omafinantseeringu allikad ning finantsjärjepidevus on tagatud, loodud teenus või toode on jätkusuutlik.

2. Taotluse kvaliteediga seotud kriteeriumid

2.1. Projekti tegevuskava selgus – 10%

Hinnatakse, kas projekti tegevuskava on läbimõeldud ja teostatav ning kas tegevused on vajalikud projekti eesmärgi saavutamiseks.

2.2. Projekti eelarve selgus ja kulude põhjendatus – 20%

Hinnatakse, kas projekti eelarve on selge ja realistlik (sh kooskõlas projekti sisuga) ning kas tegevused on piisavalt kuluefektiivsed planeeritud tulemuste saavutamiseks.

2.3. Taotleja kogemus ja pädevus – 5%

Hinnatakse taotleja kogemust ja kvalifikatsiooni tegevuste elluviimiseks (sh uue toote/teenuse turuletoomiseks) ning taotleja pädevust projektide elluviimisel.

Hindamine toimub skaalal 1–4, kus 4 – väga hea, 3 – hea, 2 – rahuldav, 1 – puudulik. Lisaks rakendatakse taotluste hindamisel lävendit – kui taotlus saab koondindeksi⁷ 2,5 või vähem, siis seda ei rahuldata.

8. Strateegia meetme tulemus- ja väljundnäitajad

Meetme tulemus- ja väljundnäitajaid kogutakse kõikide perioodi jooksul toetatud projektide osas summaarselt. NB! Iga meetmesse esitatud projekt ei pea panustama kõikidesse näitajatesse.

⁷ Koondhinne moodustub hindamiskomisjoni liikmete poolt antud hinnete aritmeetilisest keskmisest.

Meetme näitajad:

- keskkonnakestlikkuse ning kliimamuutuste leevendamisse panustavate projektide arv;
- innovaatilisi lahendusi loovate projektide arv;
- noorte aktiivsuse tõstmisele suunatud projektide arv;
- koostöövõrgustike loomisele ja arendamisele suunatud projektide arv;
- loodus- ja kultuuripärandi säilitamise, arendamise ja esitlemisega seotud projektide arv;
- jätkusuutlike mainekujundus-/turundusprojektide arv;
- uute/parendatud avalikus ruumis paiknevate objektide arv;
- uute/parendatud teenuste, sh. kogukonnateenuste arv;
- ühistegevustes osalenute arv.

9. Tingimused tegevuse elluviimisele ja projektitoetuse maksmisele**Nõuded tegevuse elluviimisele:**

- tegevuse elluviimisega tuleb alustada 9 kuu jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest;
- tegevus tuleb ellu viia kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest;
- saavutada tuleb taotluses esitatud üldeesmärgid.

Toetuse maksmine:

- toetuse saaja esitab pärast tegevuse elluviimist (etapiviisilise elluviimise puhul pärast etapi elluviimist) e-PRIA keskkonnas maksetaotluse;
- maksetaotlus sisaldab elluviidud tegevuse eesmärgi täitmise ja tulemuse saavutamise kirjeldust ning tõendusdokumenti;
- toetus makstakse välja kindlasummalise maksena (st olenemata tegevuse elluviimise tegelikest kuludest) taotluses välja toodud eelarve alusel.

10. Toetuse saaja kohustused**Toetuse saaja kohustub sihipärase kasutamise perioodi jooksul (5 aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest):**

- säilitama ja kasutama projektitoetuse abil ehitatud, renoveeritud või soetatud vara sihtotstarbeliselt;
- võimaldama auditi, järelevalve ja muid toetuse saamisega seotud kontrollide läbiviimist;
- esitama MTÜ Kodukant Läänemaa või PRIA nõudmisel projektitoetuse kasutamise seotud seireandmeid;
- täitma toetusega seotud teavitamisnõudeid.